

Hembygds filatelisten

Nr 2 2016

Tidskrift för hembygdsfilateli

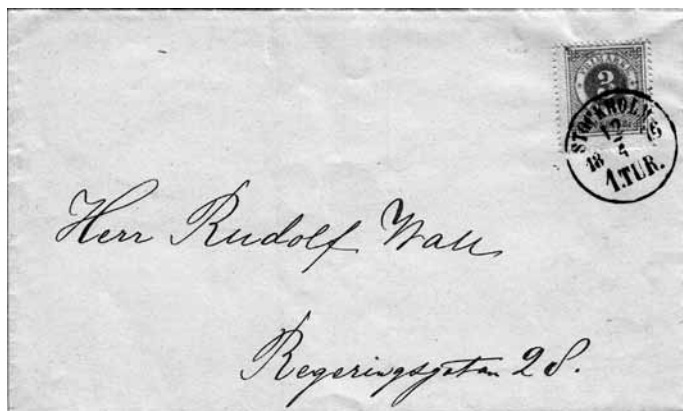
Årgång 33

Innehåll: Utdelnings-/Indragningskort Tidningens namn, edition samt adress:	Plats för frankering
Västerbottens-Kuriren Box 47 901 02 Umeå 1	
Antal utdelningskort	20
Antal indragningskort	5
Summa utdelnings- och indragningskort	5
Summa ex. vid postanstalten efter ändringen	934
Dag fr. o. m. vilken korten gäller	Datum 22/2 19
	Till postanstalten 90100 Umeå

Innehållsförteckning

Riksföreningen för Hembygdsfilateli	2
Ordföranden har ordet.....	3
<i>Anders Bock</i>	
Årsavgiften.....	3
Protokoll från årsmötet 2016.....	4
Ny medlem i styrelsen	6
<i>Olov Fägremo</i>	
Porto för brev med Utdelnings-/indragningskort för lokaltidningar.....	7
<i>Erik Idhult</i>	
När ÖSTER KORSBERGA blev ÖSTER KORSBERG	8
<i>Arne O. Olsson</i>	
Medlemsförändringar	9
Nya stämpeldata för AC-län del 2	9
<i>Erik Idhult</i>	
Sjöpostlinje Malmö-Newcastle 1880-1893.....	10
<i>Thomas Wallner</i>	
Västerbottens län	16
<i>Gunnar Zetterman</i>	
Hösten 2016	20

*Lokalbrev till Rudolf Wall, som grundade Dagens Nyheter
1864.*

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

RIKSFÖRENING INOM SVERIGES FILATELIST-FÖRBUND

Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
114 29 Stockholm
0708-49 06 39
anders.bock@comhem.se

Vice ordförande

Lars Wester
Tegelviksgatan 81
116 47 Stockholm
08-580 341 65
lwester89@gmail.com

Kassör

Alf-Göran Arneholm
Kopparvägen 43A 2tr
791 41 Falun
070-633 13 06
alarn2001@hotmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13 4tr
181 60 Lidingö
08-766 01 85, 070-370 25 03
kk.karlsson@comhem.se

Material till nästa nummer kan skickas till redaktören. **MANUSSTOP FÖR KOMMANDE NUMMER**
20/6, 1/10, 20/1 samt 1/4.

Ledamot

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9 5tr
164 44 Kista
070-378 00 11
gunnar.lithen@gmail.com

Suppleanter

Olov Fägre
Faktorns gata 11 B
741 39 Knivsta
070-662 03 80
olafagre@gmail.com

Göran Heijtz

Box 19541
104 32 Stockholm
arb.: 08-10 83 62, bost.: 08-10 74 01
goran@novastamps.com

Redaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterman
Siargatan 15 2tr
118 27 Stockholm
08-642 40 48
gunnar@smsp.se

Vår webbsida & e-post

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift

Årsavgiften är för närvarande 120 kronor.
Föreningens PlusGiro: 98 86 28-4

Ordföranden har ordet

Först några ord om vårt årsmöte i mars. En fråga som tilldrog sig ett speciellt intresse var den om stämpeldatabasen. Många medlemmar på årsmötet ville veta vad som hänt och fick också en redovisning från styrelsen. Intresset var ömsesidigt då styrelsen ville ha klara besked av årsmötet om hur man önskade att styrelsen skulle agera framåt. Det fick vi i styrelsen. Årsmötets beslut kan läsas i årsmötesprotokollet (se sidan 4). Med dessa givna ramar ska nu styrelsen verkställa årsmötets beslut.

I samband med årsmötet lämnade en synnerligen trogen ledamot styrelsen – Hans von Euler. Hans har tillhört styrelsen i många år, i olika omgångar och i olika funktioner. Hans kommer att avtackas på sedvanligt sätt och vi säger: ”Stort tack, Hans, för din arbetsinsats!”

En ny medlem i styrelsen klev in vid årsmötet – Olov Fägremo. Olov presenterar sig själv på annan plats i tidskriften. Vi i styrelsen vill säga: ”Varmt välkommen. Vi kände omedelbart att du kommer att passa in i arbetsgemenskapen i styrelsen.”

Så har jag också en uppmaning till oss alla. Hembygdsrörelsen firar i år sitt 100-årsjubileum. Det gör man den sista helgen i augusti. Har du inte redan kontakt med din hembygdsförening på orten så har du nu ett lysande tillfälle. Vad du kan bidra med är det du vet om posten på din ort och i din bygd. Vad du kan få tillbaka är intressanta uppgifter om postförhållanden som du inte hade en aning om.

Trevlig sommar

Anders Bock

Årsavgiften

Det är nu dags att betala 2016 års medlemsavgift!

Sätt in 120 kronor på PlusGiro 98 86 28-4.

De som redan betalt kan bortse från denna notis.

Halmstad Filatelistförening fyller 100 år 2016. Det firas med HALLFRIM 2016, som är en nationell och regional utställning med alla utställningsklasser.

Datum: 12-14 augusti 2016

Lokal: Högskolans idrottshall.

För mer information se deras hemsida:
www.hallfrim2016.se

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Årsmöte 2016

Tid: Onsdagen den 30 mars 2016 kl. 17.30 – 18.00

Plats: Postmuseums konferensrum Paketet

§ 1 Årsmötets öppnande

Ordföranden Anders Bock hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

§ 2 Val av ordförande för årsmötet

Till mötesordförande valdes Bo Dahlner.

§ 3 Val av sekreterare för årsmötet

Till mötessekreterare valdes Kent Karlsson.

§ 4 Val av två justerare tillika rösträknare att med ordföranden justera årsmötesprotokollet

Till justerare tillika rösträknare valdes Hans von Euler och Peter Lorentzon.

§ 5 Fråga om årsmötet är behörigen utlyst

Mötet ansågs vara behörigen utlyst.

§ 6 Fastställande av dagordning

Den utskickade dagordningen fastställdes

§ 7 Framläggande av verksamhetsberättelsen för 2015

Verksamhetsberättelsen föredrogs och lades till handlingarna.

§ 8 Framläggande av den ekonomiska rapporten för 2015

Den ekonomiska rapporten föredrogs och lades till handlingarna.

§ 9 Föredragning av revisionsberättelsen

Revisor Jan-Ove Brandt föredrog revisionsrapporten. Revisorerna har granskat räkenskaperna upprättade enligt god redovisningssed och tillstyrkte att bevilja ansvarsfrihet för styrelsen.

§ 10 Fastställande av resultat- och balansräkning

Resultat- och balansräkningen fastställdes och årets underskott på 10.263 kronor beslutades att balanseras i ny räkning.

§ 11 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2015

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

§ 12 Behandling av inkomna skrivelser och motioner

Inga skrivelser eller motioner hade inkommit.

§ 13 Beslutsfråga angående stämpeldatabasen

Anders Bock redogjorde för bakgrunden till stämpeldatabasen som disponeras av HBF enligt ett överlåtelseavtal. Stämpeldatabasen är för närvarande inte publik eller offentlig.

Styrelsen föreslog årsmötet att arbetet med att färdigställa stämpeldatabasen skall fortsätta och att publicering och offentliggörande skall ske så snart som möjligt undantagandes Skånedelen som tills vidare inte skall publiceras och offentliggöras då oklarheter råder beträffande materialet.

Årsmötet beslöt i enlighet med styrelsens förslag.

För det fortsatta arbetet med att färdigställa stämpeldatabasen önskar styrelsen få ta 15.000 kr ur föreningens fonderade medel, vilket godkändes av årsmötet.

§ 14 Fastställande av budget för 2016

Årsmötet beslöt att godkänna styrelsens förslag till budget för 2016, med ett underskott på 6.000 kronor.

§ 15 Fastställande av årsavgift för 2017

Styrelsen föreslog en oförändrad årsavgift, 120 kr, för 2017, men på förslag av en medlem beslutade årsmötet enhälligt att årsavgiften 2017 skall höjas till 150 kr, så att medlemsavgifterna täcker de löpande kostnaderna.

§ 16 Val av ordförande för tiden till årsmötet 2017

Anders Bock valdes till föreningens ordförande på ett år (omval).

§ 17 Val av två styrelseledamöter för tiden till årsmötet 2018

Till styrelseledamot för två år valdes Alf-Göran Arneholm (omval) och Gunnar Lithén (omval).

§ 18 Val av två suppleanter för tiden till årsmötet 2017

Till suppleanter valdes Göran Heijtz (omval) och Olov Fägrema (nyval).
Hans von Euler (avböjt omval).

§ 19 Val av två revisorer för tiden fram till årsmötet 2017

Till revisorer valdes Jan-Ove Brandt (omval) och Bengt Lindbergh (omval).

§ 20 Val av revisorssuppleant för tiden till årsmötet 2017

Till revisorssuppleant valdes Tommy Revai (omval).

§ 21 Val av valberedning för tiden till årsmötet 2017

- sammankallande ledamot Åke Persson (omval).
- två övriga ledamöter Jan-Olov Edling (omval) och Leif Ledmyr (omval).
- en suppleant Christer Karlsson (omval).

§ 22 Övriga frågor

Anders Bock tackade styrelsen för det goda samarbetet som rått under det gångna verksamhetsåret och för att fått förnyat förtroende.

Ett speciellt tack till Hans von Euler för hans långvariga arbete i styrelsen.

Stockholm 30 mars 2016

§ 23 Årsmötet avslutas

Ordföranden tackade för visat intresse och avslutade årsmötet.

Val protokollat

Christer Karlsson

Ordförande

Anders Bock

Justera

Hans von Euler

Peter Lorentzon

Ny medlem i styrelsen

Olov Fägremo

Jag är född 1937 i Umeå. Efter studentexamen fortsatte studierna vid KTH:s bergslinje i Stockholm. Efter avlagd examen återvände jag 1964 till Västerbotten och då närmare bestämt till Boliden för anställning i företaget med samma namn. Jag blev kvar i företaget till min pensionering 1999. De sista åren arbetade jag som platschef för Bolidens gruva utanför Sevilla i Spanien. Jag och min hustru stannade kvar i Andalusien till 2009 när vi flyttade tillbaka till Sverige efter 14 års utlandsvistelse.

Mina samlarområden inom den filatelistiska världen har som för de flesta varit högst varierande. Som medlem i Folket i Bilds (FIB) frimärksklubb började jag naturligtvis med ”hela världen” i klubbens klassiska album. På 1970–80-talen var det postfriskt från Sverige och Danmark som gällde till den dag då pengarna inte räckte till att fylla kvarvarande luckor. På 90-talet blev det ”vackra stämplat” som tog vid och då speciellt på Ringtyp och Oscar II.

Nästa steg blev stämplat från AC-län och så står det i föreningens matrikel. Huvuddelen av den samlingen sålde jag dock för några år sedan. Intresset för AC-län som samlarområde kvarstår dock men är nu i första hand knutet till Postombud. Min ambition är nu att finna vilka som var innehavare av respektive stämpel under de olika tidsperioderna. Jag vill exempelvis försöka svara på frågan: Vem i byn Hundberg med postadress Adak satte denna välplacerade stämpel i juni 1939?

***Adak postombud 1, Hundberg.
Normalstämpel 59,
period 360901-700530.***

Porto för brev med Utdelnings-/indragningskort för lokaltidningar

Västerbottens-Kuriren (VK), en lokaltidning i Västerbottens län, distribuerades till hushållen så sent som på 1980-talet via Postverket. Mellan parterna fanns en adresslista. Men abonnenterna växlade ju. Vissa tillkom, vissa upphörde med sin prenumeration. För varje förändring skickade därför VK ett brev innehållande indragnings- resp utdelningskort till postkontoret på orten.

Denna administration var belagd med en avgift, ett porto, som frankerades på det brev som skickades till berört kontor. Brevet innehöll abonnentens (-ernas) namn och adress. Mitt första kuvert, det från 1970, utvisar en avgift

på 70 öre eftersom endast en ändring var aktuell. I det senaste kuvertet namnges 7 personer med ett porto på 24.50 alltså 3.50 kr per ändring. År 1982. Om vi översätter en ändring till ett inrikes porto så ser vi att avgiften med råge har överstigit gällande inrikes porto.

Jag har vid kontakt med VK inte lyckats få fram en portotaxa för perioden ifråga. Ej heller ifall posten tillämpade taxan rent allmänt vid tidningsdistribution. Men inte desto mindre en intressant portosättning vid sidan om allfartsvägarna.

Med samlarhälsning

Erik Idbult

Innehåll: Utdelnings-/indragningskort Tidningens namn, edition samt adress:		Plats för frankering	
Västerbottens-Kuriren Box 47 901 02 Umeå 1			
Antal utdelningskort		20.2.1975	
Antal indragningskort	5		
Summa utdelnings- och indragningskort	5		
Summa ex. vid postanstalten efter ändringen	934		
Dag fr. o. m. vilken korten gäller	Datum 22.2.19		
		Till postanstalten	
		90100 Umeå	

Utdelnings-/indragningskort för Västerbottens-Kuriren.

När ÖSTER KORSBERGA blev ÖSTER KORSBERG

Poststationen Öster Korsberga (F-län, 20 km söder Vetlanda) öppnades 1.1.1874 och tilldelades Normalstämpel 10. Stämpeln var i bruk till sommaren 1899, då den ersattes med Normalstämpel 29 och namnändrades till Österkorsberga i ett ord.

Inte så lite förvånad fann jag nyligen ett avtryck där namnet avkortats till Öster Korsberg. Stämpeln är daterad 24.12.98. Årtalssiffrorna är betydligt större än övriga siffror, och här ligger sannolikt förklaringen till det stympade namnet.

Vid något årsskiftet saknades antagligen siffror för det nya året. Nya måste anskaffas. Var? Härom kan vi bara

spekulera. Inte hos någon finmekaniker i beaktande av siffrornas storlek och utseende. Snarare hos en bysmed.

Hur som helst krävde inpassningen av de nya siffrorna större utrymme. Sista "A" i ortsnamnet togs bort för att lämna plats för sockeln till det nya årtalet. Härrav det stympade ortsnamnet.

Hur länge kom denna stämpelvariant att användas? Förmodligen endast en kort tid, eftersom den, så vitt jag vet, inte har observerats tidigare.

Kommentarer ägnade att tidsmässigt rama in förekomsten av stämpeln Öster Korsberg är välkomna.

Arne O. Olsson

olsson.ao@telia.com

Tjänstemärke stämplat i december 1893 med ett A i Korsberga..

Tvåfärgad siffertyp stämplat i december 1898 utan ett A i Korsberga.

Öster Korsberga
(Jönköpings län)
(Småland)

En poststation inrättades
i Öster Korsberga den 1
januari 1874.

Typ 1.

När stämpeln graverades
har vi tyvärr inte några
uppgifter för men den
var förmodligen i bruk
till sekelskiftet. Senaste
registrerade avtryck är
från 28 augusti 1899.

Gravör:
förmodligen W. A. Bark-
lund
Diameter: 26 mm
Retur:
Sällsynthet: - - - 2 2

Normalstämpel 10. Orter på Ä-Ö. Robert Mattson.

Eftersom Mattsons illustrationer är "handritade" och utan tillgång till förlagan går det inte att avgöra om det fanns ett "A" i stämpeln 1895 eller om illustratören utgick ifrån att det skulle finnas ett A med.

Källa: <http://sff.nu/hembygdsfilatelisterna/n10.php#O>.

Medlemsförändringar

Ny e-postadress

Kent Kenndal

kent.kenndal@gmail.com

Slutat

Lennart Nordström

Nya stämpeldata för AC-län del 2

Erik Idbult

Ort	Bör stå	Nst	Anm
Botsmark ¹	20060403-??	64P	Tillägg
Holsund ²	201203xx-	64P	Felstavat

¹ Har upphört osäkert när. Postkunder hänvisas nu till Vindelns.

² Rättelse: Skall vara 2012 inte 1912.

Sjöpostlinje Malmö-Newcastle 1880-1893

Thomas Wallner

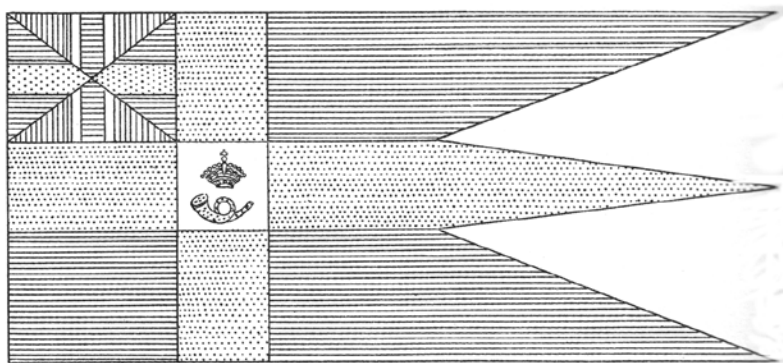
På postens arkiv i Malmö så fann jag skrivelser om en för mig tidigare okänd sjöpostlinje. I en skrivelse från den 25 mars 1880 har postkontoret i Malmö förordat en ansökan av Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget i Malmö. Man ansökte om att dess fartyg "Alexandria" och "Patriot" skulle få befördra brevlåda och godkännas att å fartygen föra postflagg. Bolaget inledde till följd av den stora svinexporten, från Sverige till England, en reguljär linje mellan Malmö och Newcastle on Tyne med anlöpande av Landskrona. Turerna var en gång i veckan med avgång varje torsdag från Malmö och i retur från Newcastle varje onsdag.

Bolaget fick ett godkännande av Kongliga Generalpoststyrelsen att å fartygen föra postflagg mot att man

Sydsvenska Dagbladet Snällposten
onsdagen den 5 oktober 1881.

förband sig att medföra brevlåda utan ersättning från Postverket. Förutom brevlåda så skulle bolaget också förbinda

Postflagga 1844-1897.

Källa: Johannes Rudbeck, Svenska postverkets Fartyg och Sjöpostförbindelser under tre hundra år.

sig att medföra post av alla slag i slutna väska mot ersättning enligt bestämmelserna i Kongl. Kungörelsen från den 26 oktober 1880 § 2a och 2b.

Erforderliga brevlådor jämte nyckel skulle tillhandahållas av postpersedelsförrådet och tillställas postkontoret i Malmö. Brevlådorna transporterades sedan vid avgång och ankomst till och från fartygens tilläggsplats av postkontorets tjänstemän.

Post som befordrades var den som postats ombord å fartygens befintliga brevlådor och karterad post och korrespondens av alla slag som försetts med påskrift om befordran med de ifrågavarande fartygen.

Under 1883 förolyckades ångfartyget "Alexandria" och tillsammans med "Patriot" trafikerades linjen från detta år också med ångfartygen "Ceres"

Malmö—Newcastle,
via Landskrona och Helsingborg.
Förstklassiga kungl. svenska postångfartygen
"Patriot", "Vesta" och
"Ceres"

afgå hvarje torsdags middag till Newcastle, medtagande **passagerare, kreatur och gods**, som befordras till och från alla platser i England och Sverige efter genomgående **billig taxa.**

Obs. Kreatur emottagas vid ankomsten å jernbanstationen samt installas och vårdas i våra närbelägna rymliga stallar vid hamnen under assurans. Smör mjölagasineras och lastas sommar-månaderna i iskylda rum.

Malmö i Mars 1883.

G. & L. Beijer.
Kommissionärer:
i Landskrona: herr **Fritz Hansson**,
i Helsingborg: herrar **G. & L. Beijer**,
i Newcastle on Tyne: herr **Pyman, Bell & Co.**

Sydsvenska Dagbladet Snällposten lördags morgon den 7 april 1883.

och "Vesta". Nu tillkom också linjerna Malmö-Harwich och Malmö-Leith båda med anlöpande under utresan av Landskrona och Helsingborg. Grosshandlare Gottfried Beijer, i egenskap av huvudredare, fick godkänt att även dessa ångfartyg fick medföra postflagg på samma villkor som tidigare.

Från år 1891 så bedrev "Ceres" istället turer till Västindien och ersattes då av ångfartyget "Eos" som då också fick föra Svensk postflagg på turerna till England.

Malmö—Newcastle,
via Landskrona och Helsingborg.
Förstklassiga kungl. svenska postångfartygen
"Vesta" och "Eos"

afgå alternerande hvarje torsdags middag till Newcastle medtagande **passagerare, kreatur och gods**, som befordras till och från alla platser i England och Sverige efter genomgående **billig taxa.**

Obs. Kreatur mottagas vid ankomsten å jernbanstationen. Smör magasineras och lastas sommar-månaderna i iskylda rum. **TRÄMÅSSA** befordras till alla engelska och transatlantiska platser. **Fläsk** behandlas omsorgsfullt.

Malmö i Jan. 1890.

G. & L. Beijer.
Kommissionärer:
i Landskrona: herr konsuln **Fritz Hansson**,
i Helsingborg: herrar **G. & L. Beijer**,
i Newcastle on Tyne: herr **Pyman, Bell & Co.**

Sydsvenska Dagbladet Snällposten onsdags morgon den 8 juli 1891.

Kreatursexporten minskade efterhand och bolagets årsberättelse från 1893 visade att 1892 års seglation hade gått med en förlust på 74 144 kronor.

Malmö-Newcastle 1880

Till Postkontoret i Malmö

Enligt hvad Kongl Storbritanniska Generalpostdirektion nu gifvit tillkänna, kommer med de sydsvenska ångfartygsaktiebolaget tillhöriga ångarna "Alexandra" och "Patriot" att från Newcasle on Tyne till Malmö fortskaffas, jemte post som nedlägges i de ombord å fartyget befintliga brevlådor, äfven karterad post och korrespondens af alla slag som försedts med påskrift om befordran med de ifrågavarande lägenheterna i hvilket KGPS härigenom meddelar till behörigt iakttagande i hvad på Postkontoret ankommer.

Stockholm den 17 juni 1880

Skrivelse från Postens arkiv i Malmö.

Detta berodde till stor del på att England nu infört införselsförbud av kreatur. Revisorernas föreslog då att styrelsen för ångfartygsbolaget skulle försöka att sälja av eller hyra ut en del av ångfartygen, samt att eventuellt anskaffa mindre ångare. Till huvudredare valdes fortsatt grosshandlare Gottfried Beijer i Malmö.

Kongl Generalpoststyrelsen under ledning av E. von Krusenstierna med-

delar i en skrivelse från den 24 maj att sjöpostlinjerna mellan Malmö-Newcastle, Harwich och Leith nu läggs ner på grund av bristande lönsamhet.

Vad som är lite tråkigt är det nog blir omöjligt att redovisa denna upptäckt i min samling Malmö posthistoria då det nog är i princip omöjligt att finna några objekt.

Eftertext

Det som gör det så trevligt att publicera artiklar i Hembygdsfilatelisten är samarbetet med den eminenta redaktören Gunnar Zetterman. Efter det att jag överlämnat min artikel så finner Gunnar annonserna som publiceras här. Han hittar också dokument från Generalpoststyrelsens berättelser om postverkets förvaltning. Där det framgår

bland annat att 3 200 mil karterade brev och 3 300 mil brev postade i fartygens brevlådor har medföljt linjen under 1880. Ett sådant gott samarbete förgyller hobbyn och det gör också att Hembygdsfilatelisten blir till en särdeles intressant skrift.

Thomas Wallner

Malmö-Newcastle 1883

Ankom 20.2.83 Diare no 19

Till Postkontoret i Malmö

Under förmålan att Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget anskaffat en ny ångare vid namn "Ceres" samt att bolaget hade för afsigt att med bemälda ångare, tillika med de bolaget tillhörige ångfartygen "Patriot" och "Vesta" det sistnämnda insatt i stället för förolyckade ångfartyget "Alexandra" underhålla regelbunden förbindelse ej mindre å linien Malmö-Newcastle än äfven å linierna Malmö-Harwich och Malmö-Leith, med anlöpande under utresan av Landskrona och Helsingborg, har i en till Kongliga generalpoststyrelsen ingiven skrift grosshandlare G. Beijer, i egenskap av huvudredare i bemälda bolag, erbjudit sig att med en hvar af nämnda ångare befordra breflåda, mot rättighet att å farten föra postflagg.

Vid fördragning häraf har Kongl Styrelsen funnit godt antaga berörda anbud, under villkor att bolaget åtager sig i frågavarande breflådebefordran utan ersättning från Postverket, för vilket fall bolaget berättigas att å sagda fartyg föra postflagg.

Och har, under antagande att bolaget härpå ingår; Kongl Styrelsen nu med bolaget om breflådebefordringen ifråga upprättat det kontrakt, som afsedt tillämpas från och med seglationstidens början innevarande år, vid hvilken tid det med bolaget den 12 april 1880 upprättade kontrakt om breflådsbefordran med ångfartygen "Alexandra" och "Patriot" upphöra att gälla, härhos öfversändes i två exemplar, för att genom Postdirektörens försorg blifva försedt med rederiets behöriga bevittnade påskrift om godkännande, hvarefter ena exemplaret bolaget tillställes och det andra hit återsändes sedan Postdirektören af detsamma tagit afskrift.

Erfoderliga breflådor jemte nyckel eger postdirektören requirera från allmänna postpersedelsförrådet härstädes.

Breflådornas transporterande mellan postkontoret och fartygens tillläggsplats i Malmö skall verkställas genom Postdirektörens försorg.

Så snart fullständiga turlistor för de i frågavarande ångbåtarna blifvit upprättade, böra sådana af Postdirektören hit insändas.

Stockholm den 8 februari 1883

Wilhelm Roos

Skrivelse från Postens arkiv i Malmö.

Exkurs

Man hittar nedanstående statistik i:

**Bidrag till Sveriges officiella statistik. M) Postverket.
Generalpoststyrelsens i underdånighet afgifna Berättelse
om Verkets Förvaltning**

Ångbåtslinje	Vägens längd i mil	Postförda mil ¹ karterad post	endast brevlåda
1880 (landmil) ²			
Malmö-Newcastle	100,0	3,200	3,300
1881			
Malmö-Newcastle	100,0	4,100	4,100
1882			
Malmö-Newcastle-on-Tyne	100,0	4,000	4,100
1883			
Malmö-Newcastle-on-Tyne	100,0		14,560
1884			
Malmö-Newcastle-on-Tyne	100,0		10,600
1885			
Malmö-Newcastle-on-Tyne	100,0		10,000
1886			
Malmö-Newcastle-on-Tyne	-	-	10,300
1887			
Malmö-Newcastle-on-Tyne			5,200
1888			
Malmö-Newcastle-on-Tyne			10,400
1889 (nymil) ³			
Malmö-Newcastle-on-Tyne			11,130
1890			
Malmö-Newcastle-on-Tyne			10,700
1891			
Malmö-Newcastle-on-Tyne			10,060
1892			
Malmö-Helsingborg-Newcastle-on-Tyne			640
Malmö-Helsingborg-Grimsby ⁴			4,730
Malmö-Helsingborg-London ⁵			2,450
1893			
Malmö-Helsingborg-Grimsby			10,800

1 Bör vara lika med: vägens längd * antal turer/vecka * antalet veckor * 2 (post i bägge riktningarna).

2 1 landmil motsvarar 10,689 kilometer. Landmil används så siffrorna kan jämföras med lands- och järnvägspost.

3 1 nymil motsvarar 10 kilometer.

4 Wilsonlinjen (Engelskt bolag)?

5 Harwich?

Bidrag till Sveriges officiella statistik.

**H) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser åren
1876-1880, 1881-1885, 1886-1890 samt 1891-1895.**

Malmöhus län.

1876-1880

År 1874 åvägabragtes en direkt ångbåtsförbindelse mellan Malmö och Newcastle för fortskaffande af lefvande djur och ladugårdsprodukter. Denna ångbåtsrörelse har allt jemt vunnit stadga och utveckling, i synnerhet sedan den år 1878 kom i händerna på det då bildade Sydsvenska ångbåtsaktiebolaget. Från och med nämnda år har förbindelse egt rum reguliert genom en tur i veckan, och Landskrona har anlupits för emottagande och aflemnande af last derstädes. De på detta sätt utskeppade kreaturen hafva väl till en stor del tillhört här i länet bosatte personer, men ansefliga hjordar hafva från andra orter hitförts på jernväg för att vidare befordras till utlandet.

1881-1885

Det i förra femårsberättelsen omnämnda Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget har fortfarande ombesörjt direkt ångbåtsförbindelse mellan å ena sidan Malmö, Landskrona och Helsingborg och tidtals äfven Göteborg samt å andra sidan Newcastle. Bolagets ändamål är att ombesörja exporten af kreatur och mejeriprodukter till utlandet. Angående bolagets verksamhet återopas tabell Litt. P.

1886-1890

Det i förra femårsberättelsen omnämnda Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget har under hela perioden underhållit direkt förbindelse med två

ångare mellan Malmö, Landskrona och Helsingborg å ena sidan, samt Newcastle å andra sidan, och under en del af perioden med en ångare mellan nämnda skånska hamnar och London. Nämnda bolag har från och med år 1889 varit utsatt för en ännu fortgående konkurrens med ett större utländskt bolag, som på linien Malmö-Newcastle insatt ångare samt sökt att genom ett orimligt nedsättande af frakterna draga till sig rörelsen. Denna konkurrens i förening med de ogynsamma konjunkturena för sjöfarten samt minskning i kreatursexporten, särdeles den kreatursexport, som direkt från Sverige går till England, har medfört, att bolaget år 1890 arbetat med förlust.

1891-1895

Det uti förra femårsberättelsen omnämnda Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget, som haft till syfte att transportera lefvande djur till England, har under de tre första åren af perioden varit i verksamhet, ehuru denna blifvit väsentligt förändrad i följd af införsel förbud i England. Efter det detta förbud inträd, användes bolagets båtar dels att medelst reguliera turer mellan Malmö och England befordra ladugårdsprodukter, företrädesvis smör och fläsk, dels ock till fraktfart i andra farvatten. Då rörelsen emellertid ständigt gick med förlust och hela aktiekapitalet gått förloradt, upplöstes bolaget med utgången af år 1893.

Tab. Litt P. Uppgift angående Sydsvenska Ångfartygsaktiebolaget åren 1881—1885.

År.	Af bolaget anrända ångare.		Den hufvudsakliga af bolaget ombesörjda export.			
	Bolaget tillhöriga.	Förkyrda.	Nöt-kreatur.	Får.	Svin.	Smör, kilogram.
1881.....	2	5	7,357	3,602	3,081	1,436,700
1882.....	2	7	16,755	4,768	342	1,571,100
1883.....	3	5	17,710	7,798	—	2,039,000
1884.....	2	5	13,076	7,661	—	2,463,700
1885.....	2	1	9,102	3,947	—	3,277,250

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1881—1885. Malmöhus län.

Västerbottens län

Tidiga poststationer, avsnitt 2

Gunnar Zetterman

Poststationer (fortsättning)

Degerfors (Umeå och Lycksele)

Degerfors öppnades som postuppsyningsmansplats den 1 april 1845.²⁵ Blev poststation den 1 maj 1861.²⁶

Den 1 september 1867 namnändrades stationen till Degerfors i Westerboten²⁷ och den 1 januari 1876 till Norra Degerfors.²⁸

Dorotea (Lycksele och Backe)

Postuppsyningsmansplatsen i Dorotea öppnades den 1 maj 1861,²⁹ blev poststationen den 1 oktober 1865.³⁰

Fredrika (Lycksele)

Fram till 1799 hette orten Viska, ”platsen som är rik på renlav”. Namnet Fredrika kommer från Gustaf IV Adolfs gemål drottning Fredrika. Postuppsyningsmansplats öppnad 1 april 1845,³¹ poststation från den 1 oktober 1865.

25 Kongl. brefvet den 18 december 1843.

26 Cirkulär Nr 22 den 8 April 1861, vid Degerfors i Degerfors socken inom första fögderiet af Westerbottens län.

27 Cirkulär Nr 12 den 10 augusti 1867.

28 Cirkulär XXXVII den 22 november 1875.

29 Kongl. brefvet den 20 juli 1860.

30 Cirkulär Nr 11 1865. Gäller även för Frederika, Jörn, Sorsele, Stensele, Tärna, Wilhelmina, Wännäs och Örträsk

31 Kongl. brefvet den 18 december 1843.

Jörn (Skellefteå)

Jörn öppnad 1 oktober 1859.³² Postuppsyningsmansplats till 1 oktober 1865.

Tolföre vapen stämplat den 5 november 1871 med Normalstämpel 10.

Norsjö (Skellefteå)

Norsjö, öppnad 1 oktober 1859.³³ Postuppsyningsmansplats till 1 maj 1861.³⁴

Rathan

Rathan blev stapelhamn 1767, vilket innebar att alla varor som importerades eller exporterades via sjövägen från Torneå, Luleå, Piteå och Umeå skulle förtullas i Rathan. Vid slutet av 1700-talet minskades hamnens betydelse men var fortfarande en viktig hamn fram till 1940-talet.

Poststationen i Rathan öppnad den 15 juli 1865 (Under postkontoret i Umeå samt direkt utväxla post derjemte med postexpeditionen i Änäset och sins-

32 Kongl. brefvet den 3 december 1858.

33 Kongl. brefvet den 3 december 1858.

34 Cirkulär Nr 22 den 8 April 1861, vid Norsjö i Norsjö socken, inom andra fögderiet af Westerbottens län.

Brev från Dalkarlså till Stockholm stämplat onsdagen den 14 juni 1871 med Normalstämpel 10, samt med sidostämpel från Umeå samma datum. Posten lämnade Dalkarlså onsdagar klockan 7.45 och ankom till Umeå klockan 14.30.

Från Umeå har brevet gått med ångbåt till Stockholm. På baksidan stämplat 5. TUR lördagen den 17 juni. Med kärppost och diligens tog det mer än fyra dagar.

För år 1871 upprättade Kungl. Generalpoststyrelsen ett kontrakt med ångfartygen Westerbotten och Norrland om transport av karterad post emellan Umeå och Stockholm.

Westerbotten tillhörde Westerbottens ångbåtsbolag och gick i trafik Stockholm-Husum-Nordmaling-Umeå-Wasa (Nicolaistad).

Ångfartygsbolaget Norrland, trafikerade Stockholm-Nordmaling-Umeå-Rathan-Gumboda-Sikeå-Kallviken.

Dessutom anlöptes Umeå av fartyg som trafikerade orter norr om Umeå.

Ovanstående brev har förmodligen transporterats med Westerbotten som avgick klockan 6 på förmiddagen torsdagen den 15 juni från Umeå. Resan Umeå-Stockholm tog 2 dagar.

emellan)³⁵. Rathans poststation hålles öppen endast under seglationstiden eller under maj med november månader.³⁶

På grund av all ångbåtstrafik fick Rahtan en strålstämpel, som levererades den 13 juli 1865.³⁷ Den användes fram till dess stationen fick sin normalstämpel 10. Strålstämpeln returnerades den 14 december 1869.

”Poststationen i Rathan skall från den 1 december hållas öppen hela året om.”³⁸

Sorsele (Lycksele)

Sorsele kyrkby hade postuppsyningsmansplats från 1 maj 1861³⁹ till 1 oktober 1865.

Stensele (Lycksele)

Postuppsyningsmansplatsen i Stensele kyrkby öppnades 1 maj 1861,⁴⁰ blev poststation den 1 oktober 1865.

35 Cirkulär Nr 10 den 26 juni 1865.

36 Cirkulär Nr 10 den 26 juni 1865.

37 Haij.

38 Cirkulär Nr XXXVIII den 25 november 1871.

39 Kongl. brefvet den 20 juli 1860.

40 Kongl. brefvet den 20 juli 1860.

Tärna (Lycksele)

Även Tärna var en kyrkby som hade postuppsyningsmansplats från den 1 maj 1861⁴¹ till den 1 oktober 1865. Namnändrades till Tärnaby den 1 januari 1876.⁴²

Wilhelmina (Lycksele)

Även Wilhelmina har fått sitt namn efter Gustaf IV Adolfs gemål. Postuppsyningsmansplats från 1 maj 1861⁴³ till 1 oktober 1865.

Wännäs

Kyrkbyn Wännäs, idag Wännäsby, hade postuppsyningsmansplats från den 1 augusti 1859⁴⁴ till den 1 oktober 1865. (Under postkontoret i Umeå samt direkt utvexla post derjemte med postexpeditionen i Lycksele).⁴⁵

Poststationen stängdes den 1 oktober 1891 och ersattes av ett postkontor med samma namn i Nyby by.⁴⁶

(artikeln fortsätter i nästa nummer)

41 Kongl. brefvet den 20 juli 1860.

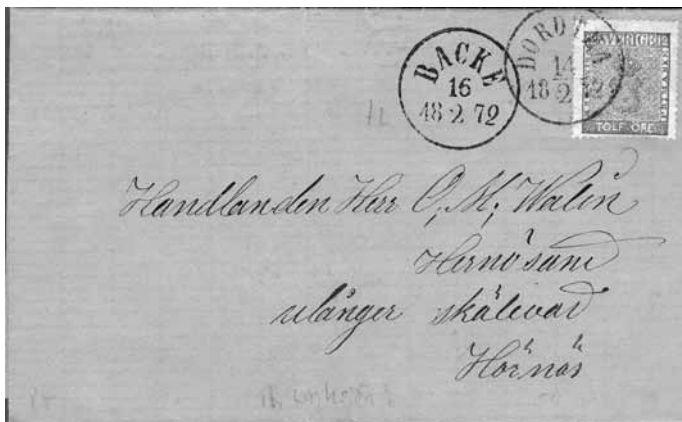
42 Cirkulär XXXVII den 22 november 1875.

43 Kongl. brefvet den 20 juli 1860.

44 Kongl. brefvet den 3 december 1858.

45 Cirkulär Nr 11 den 22 juli 1865.

46 Bihang till Kongl. Generalpoststyrelsens cirkulär 1891. A) Taxor m.m. N:r 32.

Brev från Dorotea, stämplat den 14 februari 1872, till Hörnäs (Överhörnäs) med sidostämpel den 16 februari från postexpeditionen i Backe.

Postvägen för ovanstående brev⁴⁷

Kärppost	Antal turer	
	Sommar	Vinter
Dorotea - Hoting	1	1?
(Alanäset -) Hoting - Backe	1	1?
Backe - Sollefteå ⁴⁸	2	2
Sollefteå - Nyland - Härnösand	2	2
Härnösand - Ullånger - Örnköldsvik	2	3

Dorotea utväxlade post med Backe, som blev postuppsynningsmansplats den 1 april 1845, poststation den 15 februari 1861 (lydde då under Sollefteå) och postexpedition den 1 februari 1864.

Den 14 februari 1872 var en onsdag. Enligt tidtabellen från april (har inte hittat vintertidtabellen) avgick posten från Dorotea på onsdagar kl. 10½ e. m. och kom till Hoting torsdagar kl. 5¼ f. m. och var framme i Backe på torsdagar kl. 4½ e. m.

Från Backe avgick posten tisdagar och fredagar kl. 12 middag. Den 16 februari var en fredag år 1872.

Från Örnköldsvik till Hörnäs troligtvis som lösbrev.

⁴⁷ *Samling af tidtabeller för postgångarne i riket, utgifven i april 1872 och Sverige officiella statistik 1872.*

⁴⁸ *Går ena gängen i veckan norr om andra söder om Ångermanelfven.*

Hösten 2016

ONSDAGEN DEN 28 SEPTEMBER KL. 17.00 - 20.00

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 En motivsamlares syn på material för hembygdssamlande med exempel från Uppsala, Sten-Anders Smeds.

ONSDAGEN DEN 26 OKTOBER KL. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 SMPS: Postkontor inom regementets inhägnade område, ett urval av objekt visas.

ONSDAGEN DEN 30 NOVEMBER KL. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 Åre vykort, Sven Boman.

SSPD håller Posthistorisk dag i november, Mer information i nästa nummer.
Alla är välkomna!

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Efter önskemål kan vi ta med brev med mera ur

Lars Lundevalls omfattande material.

Kontakta oss om önskemål på län.

Ta gärna med eget bytesmaterial.

Annonspriser:

Medlemmar: gratis (svartvit)

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1200 kr,

Övriga helsidor 1000 kr

Halvsida 600 kr

Handlarannons (svartvit):

Helsida bak 800 kr

Övriga helsidor 750 kr

1/2 sida 400 kr

1/4 sida 250 kr.